

Vergaderjaar 2013–2014

33 886

Wet houdende verlenging van de termijn gedurende welke aanwijzingen krachtens de Luchtvaartwet van militaire luchtvaartterreinen hun geldigheid behouden

Nr. 3

Het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt, omdat het zonder meer instemmend luidt (artikel 26, vijfde lid, van de Wet op de Raad van State).

MEMORIE VAN TOELICHTING

Strekking van het wetsvoorstel

Het onderhavige voorstel van wet strekt ertoe de in de luchtvaartwetgeving voorziene overgangstermijn van vijf jaar gedurende welke de aanwijzingen van militaire luchtvaartterreinen moeten worden vervangen door luchthavenbesluiten, met twee jaar te verlengen. Reden hiervoor is dat de termijn van vijf jaar te kort blijkt te zijn om tijdig voor alle acht militaire luchthavens een luchthavenbesluit tot stand te brengen.

Achtergrond

Bij de Wet van 18 december 2008, houdende wijziging van de Wet luchtvaart inzake vernieuwing van de regelgeving voor burgerluchthavens en militaire luchthavens en de decentralisatie van bevoegdheden voor burgerluchthavens naar het provinciaal bestuur (Regelgeving burgerluchthavens en militaire luchthavens) (Stb. 2008, 561) is voorzien in een nieuw regime voor de aanleg van militaire luchthavens. Ingevolge die wet is het onder de Luchtvaartwet geldende regime van aanwijzing van luchtvaartterreinen vervangen door het in de Wet luchtvaart neergelegde systeem waarin luchthavens gestalte krijgen door middel van een luchthavenbesluit. De overgang op dit nieuwe regime maakte het noodzakelijk de aanwijzing op grond van de Luchtvaartwet van de bestaande acht militaire luchtvaartterreinen (Eindhoven, De Kooy, Leeuwarden, Volkel, Woensdrecht, Gilze Rijen, De Peel en Deelen) om te zetten in luchthavenbesluiten op basis van de Wet luchtvaart. De wet van 18 december 2008 voorziet voor die omzetting in Artikel XVIII in een maximumtermijn van vijf jaar, welke termijn eindigt per 1 november 2014.

Inmiddels is gebleken dat voor een drietal militaire luchthavens een luchthavenbesluit niet vóór 1 november 2014 tot stand zal kunnen komen, omdat tot de afronding van het politieke besluitvormingsproces over de toekomst van de krijgsmacht (Beleidsbrief van 8 april 2011, kamerstukken II, 2010–2011, 32 733, nr. 1) de belegging en het gebruik van de te handhaven militaire luchthavens niet duidelijk waren. De voorbereiding van de luchthavenbesluiten kon derhalve pas lange tijd na de invoering

van de gewijzigde wet ter hand worden genomen. Bij de militaire luchthavens Gilze-Rijen en Woensdrecht was (en is) daarnaast sprake van een specifieke situatie die de start van de formele besluitvorming ook thans nog ophoudt.

Luchthavens De Kooy, Gilze-Rijen en Woensdrecht

In het kader van de totstandkoming van een luchthavenbesluit voor de militaire luchthaven De Kooy heeft na de vaststelling van de Beleidsbrief bestuurlijk overleg plaatsgehad tussen het Rijk, de provincie Noord-Holland, de gemeente Den Helder en de exploitant van het structureel commercieel medegebruik van de militaire luchthaven De Kooy. Dit heeft uiteindelijk in oktober 2011 geresulteerd in een overeenkomst tussen partijen waarin afspraken zijn gemaakt over een nieuw op te stellen medegebruiksovereenkomst. Doordat op de vaststelling van de Beleidsbrief en de medegebruiksovereenkomst moest worden gewacht, is de resterende proceduretijd voor het tot stand brengen van een luchthavenbesluit, mede gezien de noodzaak tot het uitvoeren van een milieu-effectrapportage, inmiddels te kort gebleken.

Bij Gilze-Rijen is het noodzakelijk gebleken een onderzoek te doen naar het verschijnsel «rattle noise» door vliegbewegingen met Chinook-helikopters. Het gaat daarbij om laagfrequent geluid, als gevolg waarvan geluid van trillende objecten in huis kan ontstaan. Het onderzoek is gestart met een literatuuronderzoek door het NLR en TNO, dat bij brief van 13 augustus 2013 (kamerstukken II, 2012–2013, 33 400 X, nr. 96) ter kennis van de Tweede Kamer der Staten-Generaal is gebracht. Dit onderzoek heeft erin geresulteerd dat 21 augustus 2013 aan het NLR opdracht is gegeven de consequenties van «rattle noise» voor de geluidszone te berekenen. De resultaten hiervan worden verwacht in juli 2014. Pas daarna kunnen de geluidsberekeningen voor een milieueffectrapportage en voor het luchthavenbesluit worden gestart.

In de Beleidsbrief van 8 april 2011 is ten aanzien van Woensdrecht aangekondigd dat het hoger onderhoud aan helikopters en jachtvliegtuigen op die vliegbasis zal worden geconcentreerd. Dit houdt direct verband met het streven van de overheid naar een cluster van luchtvaartgerelateerde bedrijven in Zuid-Nederland, met de vliegbasis Woensdrecht als centrum (kamerstukken II, 2010–2011, 25 820, nr. 19, blz. 2). Vanwege de ligging in en nabij het Natura-2000 gebied «Brabantse Wal» is met het oog op de voor de concentratie van het onderhoud noodzakelijke bouwwerkzaamheden een vergunning aangevraagd in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. De verleende vergunning is evenwel op 12 december 2012 door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State vernietigd vanwege het feit dat de vergunning alleen zag op het grondgebonden gebruik en niet tevens op het luchtgebonden gebruik van de luchthaven. Het traject voor reparatie van de vergunning zal eerst in 2014 kunnen worden afgerond. Het traject voor het luchthavenbesluit zal hiermee rekening moeten houden.

Overige militaire luchthavens

De stand van zaken bij de totstandkoming van luchthavenbesluiten voor de overige vijf militaire luchthavens is als volgt. Het luchthavenbesluit voor de luchthaven Leeuwarden is op 17 juni 2013 in werking getreden (Stb. 2013, 173). De luchthavenbesluiten voor de militaire luchthavens Eindhoven, Volkel, Deelen en De Peel zijn alle in voorbereiding genomen en zullen vóór 1 november 2014 kunnen worden afgerond.

Verlenging overgangstermijn met twee jaar

Zoals uit het vorenstaande blijkt, zullen de luchthavenbesluiten voor Gilze-Rijen, De Kooy en Woensdrecht niet binnen de voorziene wettelijke overgangstermijn tot stand kunnen worden gebracht. Ik teken daarbij aan dat een milieueffectrapportage gemiddeld een periode van een jaar in beslag neemt. Gelet hierop voorziet het wetsvoorstel in een verlenging van de overgangstermijn met twee jaar. Artikel XVIII van de Wet van 18 december 2008 zal dan materieel inhouden dat een aanwijzing van een luchtvaartterrein, vastgesteld op grond van Hoofdstuk IV, afdeling I, van de Luchtvaartwet, haar geldigheid behoudt totdat zij is vervangen door een luchthavenbesluit als bedoeld in artikel 10.15 van de Wet luchtvaart, doch niet langer dan zeven jaar (was: vijf jaar) na het tijdstip van inwerkingtreding van de titel militaire luchthavens van de Wet luchtvaart. Aangezien dat inwerkingtredingstijdstip destijds is bepaald op 1 november 2009 (Stb. 2009, 438), leidt de nu geldende overgangsbe­paling van vijf jaar ertoe dat de overgangstermijn eindigt op 1 november 2014. De voorgestelde verlenging met twee jaar brengt mee dat de overgangstermijn zal eindigen op 1 november 2016. Die verlengde termijn is toereikend om de vereiste luchthavenbesluiten tot stand te brengen. Gelet op het feit dat het wetsvoorstel ertoe strekt een te krap gebleken overgangstermijn vóór 1 november 2014 te verlengen, is niet aangesloten bij de vaste verandermomenten, maar is gekozen voor inwerkingtreding met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin de wet zal worden geplaatst.

De Minister van Defensie,
J.A. Hennis-Plasschaert